

Hørings svar – Delt pensjonsgrunnlag

Pensjonistforbundet og SAKO gir felles høringsuttalelse. I SAKO-samarbeidet deltar Pensjonistforbundet, Telepensjonistenes Landsforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund, Politiets Pensjonistforbund, Statens vegvesens pensjonistforbund, Postens Pensjonistforbund, Fagforbundet og Kontaktutvalget for pensjonister i LO Stat.

Innledning

Vi viser til Arbeids- og inkluderingsdepartementets høringsnotat av 5. februar 2026 om forslag til endringer i to forskrifter om delt pensjonsgrunnlag i Statens pensjonskasse og Pensjonsordningen for apotekvirksomhet.

Saken gjelder i hvilke tilfeller det skal beregnes et delt pensjonsgrunnlag. Dette kan være aktuelt dersom et medlem av en offentlig tjenstepensjonsordning med sluttlønnsprinsipp har hatt høyere lønn, men for eksempel har gått over til en stilling med lavere lønn før pensjoneringstidspunktet.

To metoder – bør erstattes av én

Det benyttes i dag én metode for å vurdere om det har vært en lønnsnedgang, og en annen metode for å oppregulere det tidligere lønnsgrunnlaget til dagens nivå. Pensjonistforbundet og SAKO mener det vil være klart mest hensiktsmessig å benytte samme metode i begge tilfeller. Vi mener at G-regulering bør benyttes både i vurderingen av om det skal beregnes delt pensjonsgrunnlag og i selve oppreguleringen.

Ved vurderingen av om det skal beregnes delt pensjonsgrunnlag har man tidligere sammenlignet den tidligere lønnen, oppjustert i takt med utviklingen i lønnstrinn frem til pensjoneringstidspunktet, med sluttlønnen. Dersom differansen mellom det oppjusterte tidligere pensjonsgrunnlaget og sluttgrunnlaget overstiger 1/48 av grunnbeløpet, skal det beregnes et delt pensjonsgrunnlag.

Utviklingen i lønnstrinn har normalt vært klart svakere enn utviklingen i grunnbeløpet (G), noe som også fremgår av tabell 1 i høringsnotatet.

Dersom vurderingen tilsier at det skal beregnes et delt pensjonsgrunnlag, oppreguleres imidlertid grunnlaget i takt med utviklingen i G.

Som følge av at staten ikke lenger benytter lønnstrinn, er det nå behov for å fastsette en ny metode for vurderingen.

Departementets forslag

Departementet foreslår å benytte utviklingen i lønnstrinn for perioden frem til disse ble avskaffet 1. mai 2024, og deretter bruke prisveksten (KPI) i vurderingen.

Etter vårt syn fremstår det som vilkårlig å benytte prisveksten som grunnlag for å avgjøre om et pensjonsgrunnlag skal beregnes som delt.

Konsekvenser av forslaget

Hensikten med reglene om delt pensjonsgrunnlag er å sikre at arbeidstakere ikke taper allerede opptjente pensjonsrettigheter ved overgang til en stilling med lavere lønn.

Slik regelverket er utformet i dag, og slik det foreslås videreført, kan det imidlertid oppstå situasjoner hvor denne beskyttelsen ikke slår til. Dersom utviklingen i lønnstrinn og/eller KPI er svakere enn utviklingen i G – noe den ofte er – kan den tidligere høyere lønnen, oppregulert etter disse metodene, over tid bli lavere enn sluttlønnen.

I slike tilfeller vil det ikke bli beregnet delt pensjonsgrunnlag, selv om arbeidstakeren faktisk har hatt en reell lønnsnedgang. Dette kan føre til tap av pensjonsopptjening ved overgang til lavere lønnet stilling.

Bruk G i vurderingen

Pensjonistforbundet og SAKO mener at regelverket bør endres slik at utviklingen i G legges til grunn ved vurderingen av om det skal fastsettes delt pensjonsgrunnlag, både før og etter 1. mai 2024.

Dette vil gi et mer konsistent, forutsigbart og rettferdig regelverk.

Ved spørsmål knyttet til høringssvaret ta kontakt med sindre.farstad@pensjonistforbundet.no.

Vennlig hilsen

For Pensjonistforbundet

Arne Halaas
Generalsekretær

Sindre Farstad
Sjeføkonom